

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/93
KARAR NO : 2021/151
KARAR TR : 05/04/2021

ÖZET: Davacıya ait ta ınmazın bir kısmının yol alı maları nedeniyle davalı idare tarafından kamula tırılması sonrasında ta ınmazın arta kalan kısımlarında olu an de er kaybı ile u ranılan maddi zararın dava tarihinden itibaren i leyecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle açılan davanın ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : Y.A.
Vekili : Av. S.Y.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlü ü
Vekili : Av. N.F.G.

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, müvekkilinin Sakarya li, Geyve lesi, Ba larba ı Köyü, So ucak Dere mevkiinde bulunan davacıya ait 38 pafta, 334 parsel sayılı, 9.300 m2 alanlı ta ınmazın 1.954,69 m2'lik kısmının yol alı maları nedeniyle davalı idare tarafından kamula tırılması sonrasında, ta ınmazın arta kalan kısımlarında olu an de er kaybı ile u ranılan zarar için 100.000 TL maddi tazminatın dava tarihinden itibaren i leyecek yasal faiziyle birlikte davalı idareden tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K N B A V U R U S Ü R E C

A. dari Yargıda

2. Sakarya 2. dare Mahkemesinin 31/07/2015 tarihli ve E.2015/771, K.2015/750 sayılı dosyasında, 2942 sayılı Kamula tırma Kanunu'nun "*Kısmen Kamula tırma*" ba lıklı 12. maddesinden sözedilerek, kısmen kamula tırılan ta ınmazın de erinin tespitinde kamula tırılmayan kısmın de erinde meydana gelecek de i iklik esas alınmı olup, anılan maddenin son fıkrasında bu maddenin uygulanmasından kaynaklanan uyu mazlıkların adli yargıda özömlenece inin kurala ba landı ı gerekesiyle, 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi Uyarınca görev yönünden reddine karar verilmi , bu karara kar ı davacı vekili temyiz isteminde bulunmu tur.

3. Danı tay Altıncı Dairenin 17/05/2016 tarihli ve E.2015/9713, K.2016/2801 sayılı dosyasında, mahkeme kararının dayandı ı gerekçe hukuk ve usule uygun olup, bozulmasını gerektirecek bir sebep bulunmadı ından, temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanmasına karar verilmi , bu karar kesinle mi tir.

4. Davacı vekili aynı istemle adli yargı yerinde dava açmı tır.

B. Adli Yargıda

5. **Geyve Asliye Hukuk Mahkemesinin 27/06/2018 tarihli ve E.2016/722, K.2018/457 sayılı dosyasında**, somut olayda, dava konusu ta ınmaza mülkiyeti ele geçirme amacıyla, fiilen, sürekli ve kalıcı bir el atmanın bulunmadı ından kamula tırmasız el atma davasının artlarının bulunmadı ı, davalı idarenin bu ekilde gerçekle en eylemlerinden do an zararların ödettirilmesi isteklerinin 2577 Sayılı dari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesi hükmünce tam yargı davası olup bu davalara bakmaya idari yargı yerinin görevli olaca ı, görev hususunun kamu düzenine ili kin olup yargılamanın her hal ve safhasında de erlendirilmesinin gerekti i gerekçesiyle, i bu davada idari yargının görevli olması nedeniyle 6100 sayılı HMK'nun 114/1-b. maddesi gere ince, "*Yargı yolunun caiz olması*" dava artı yoklu undan HMK'nun 115/2.maddesi uyarınca davanın usulden reddine karar verilmi , bu karara kar ı davacı vekili istinaf isteminde bulunmu tur.

6. stanbul Bölge Adliye Mahkemesi 5. Hukuk Dairesinin 13/10/2020 tarihli ve E.2018/3542, K.2020/1387 sayılı dosyasında, dosyada bulunan kanıt ve belgelere, kararın dayandı ı gerekçelere göre yargı yolu nedeniyle dava artı yoklu undan davanın reddine dair mahkeme kararında usul ve esas yönünden hukuka aykırılık bulunmadı ı anla ıldı ından, davacı vekilinin istinaf ba vurusunun HMK.nun 353/1-b/1 maddesi gere ince esastan reddine karar verilmi , bu karar kesinle mi tir.

7. Davacı idari ve adli yargı yerlerince verilmi olan görevsizlik kararları nedeniyle olu tu unu ileri sürdü ü olumsuz görev uyu mazlı ının giderilmesi istemiyle ba vuruda bulunmu tur.

III. LG L HUKUK

8. 2942 sayılı Kamula tırma Kanunu'nun "Kısmen kamula tırma" ba lıklı 12. maddesi öyledir:

"Kısmen kamula tırılan ta ınmaz malın de eri;

a) Kamula tırılmayan kısmın de erinde, kamula tırma sebebiyle bir de i iklik olmadı ı takdirde, o malın 11 inci maddede belirtilen esaslara göre takdir edilen bedelinden kamula tırılan kısma dü en miktardır.

b) Kamula tırma dı ında kalan kısmın kıymetinde, kamula tırma nedeniyle eksilme meydana geldi i takdirde; bu eksilen de er miktarı tespit edilerek, kamula tırılan kısmın (a) bendinde belirtilen esaslar dairesinde tayin olunan kamula tırma bedeline eksilen de erin eklenmesiyle bulunan miktardır.

c) Kamula tırma dı ında kalan kısmın bedelinde kamula tırma nedeniyle artı meydana geldi i takdirde ise, artı miktarı tespit edilerek, kamula tırılan kısmın (a) bendinde belirtilen esaslar dairesinde tayin edilen bedelinden artan de erin çıkarılmasıyla bulunan miktardır.

u kadar ki, (c) bendi gere ince yapılacak indirme, kamula tırma bedelinin yüzde ellisinden fazla olamaz.

(b) ve (c) bentlerinde sözü edilen bedelin dü ü ve artı miktarları, 11 inci maddede belirtilen esaslara göre bedel takdiri suretiyle tespit olunur.

Kamula tırma dı ında kalan kısım, imar mevzuatına göre yararlanmaya elveri li oldu u takdirde; kesilen bina, ihata duvarı, kanalizasyon, su, elektrik, havagazı kanalları, makine gibi tesislerden mal sahiplerine kalacak olanlarının eski nitelikleri dairesinde kullanılabilir duruma getirilebilmeleri için gereken gider ve bedel, belirlenerek kamula tırma bedeline ilave olunur. Bu masraf ve bedeller (b) bendinde yazılı kıymet dü üklü ü miktarının belirlenmesinde gözönünde tutulmaz.

Bir kısmı kamula tırılan ta ınmaz maldan artan kısmı yararlanmaya elveri li bir durumda de il ise, kamula tırma i lemine kar ı idari yargıda dava açılmayan hallerde mal sahibinin en geç kamula tırma kararının tebli inden itibaren otuz gün içinde yazılı ba vurusu üzerine, bu kısmın da kamula tırılması zorunludur.

(De i ik altıncı fıkra: 21/3/2018-7103/27 md.) Baraj in ası için yapılan kamula tırmalar sonunda kamula tırma sahasına mücavir ta ınmaz mallar, kamula tırma i leminin tamamlandı na ili kin ilanının indirildi i tarihten itibaren bir yıl içinde sahiplerinin yazılı ba vurusu üzerine çevrenin sosyal, ekonomik veya yerle me düzeninin bozulup bozulmadı ı, ekonomik veya sosyal yönden yararlanılmasının mümkün olup olmadığı yönlerinden ilgili valilikte kurulan komisyon tarafından incelenir. Komisyonca yapılan inceleme sonucunda çevrenin sosyal, ekonomik veya yerle me düzeninin bozuldu una ve ta ınmaz maldan yararlanılmasının mümkün olmadığı na karar verilmesi halinde ta ınmaz mal kamula tırmaya tabi tutulur. Ta ınmaz mal sahibinin bu kapsamda açaca ı davalarda ilgili valilik komisyonuna ba vurulması dava artıdır. Bu fıkranın uygulanmasına ili kin hususlar Cumhurba kanınca yürürlü e konulan yönetmelikle düzenlenir. Bu suretle kamula tırılan mücavir ta ınmaz mallar hakkında 22 nci ve 23 üncü maddeler uygulanmaz. dare, bu ta ınmaz mallar üzerinde imar mevzuatı hükümlerini de göz önünde tutarak diledi i gibi tasarrufta bulunabilir ve gerekti inde Hazineye bedelsiz olarak devredebilir.

Kısmen kamula tırılan paylı mülkiyete konu ta ınmaz mal, evvelce payda lar arasında fiilen bölünerek bir veya birkaç payda ın tasarruf ve yararlanmasına bırakılmı ve yapılan kısmi kamula tırma bu yerin tamamını veya bir kısmını kapsıyor ise, bu durumda kamula tırmaya ili kin i lemler sadece bu payda veya payda lar hakkında yürütülerek kamula tırma bedeli payları oranında kendilerine ödenir. Pay veya payda ların sadece bu kısım için dava hakları vardır.

Ta ınmaz malın kamula tırılmayan kısmı üzerinde hakları kalmaz ve adları payda lar arasından çıkarılır. Kamula tırılan bu yerler tapu sicilinde idare adına tescil olunur.

Bu maddenin uygulanmasından do acak anla mazlıklar adli yargıda çözümlenir."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

9. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/04/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyu mazlı ı do du u, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yöntemine uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin i lemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

10. Raportör-Hakim Gül en AKAR PEHL VAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile

Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

11. Dava, Sakarya li, Geyve İçesi, Ba larba ı Mahallesi, So ucak Dere mevkiinde bulunan davacıya ait 38 pafta 334 parsel sayılı 9.300 m2 alanlı ta ınmazın 1.954,69 m2'lik kısmının yol çalı maları nedeniyle davalı idare tarafından kamula tırılması sonrasında ta ınmazın arta kalan kısımlarında olu an de er kaybı ile u ranılan zarar için 100.000 TL maddi tazminatın dava tarihinden itibaren i leyecek yasal faiziyle birlikte tahsiline karar verilmesi istemiyle açılmı tır.

12. Somut olay ve mevzuat hükmü birlikte de erlendirildi inde 2942 sayılı Kamula tırma Kanunu'nun 12. maddesi kapsamında bulundu u ve maddenin uygulanmasıyla çözüme kavu turulaca ı anla ılan uyu mazlı ın, anılan Kanun maddesinin son fıkrasının açık hükmü kar ısında adli yargı yerinin görevine girdi i sonucuna varılmı tır.

13. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Geyve Asliye Hukuk Mahkemesinin 27/06/2018 tarihli ve E.2016/722, K.2018/457 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Geyve Asliye Hukuk Mahkemesinin 27/06/2018 tarihli ve E.2016/722, K.2018/457 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

05/04/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Bırol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN